

PROBLEMATIKA ANALIZE LATINSKIH POSUĐENICA
U ETIMOLOŠKOM RJEČNIKU NOVOGRČKOG
JEZIKA NIKOLAOSA ANDRIOTISA

ALKA LONČAR

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP
ENCIKLOPEDIKA 2020 – DOSEZI I IZAZOVI

16. listopada 2020.

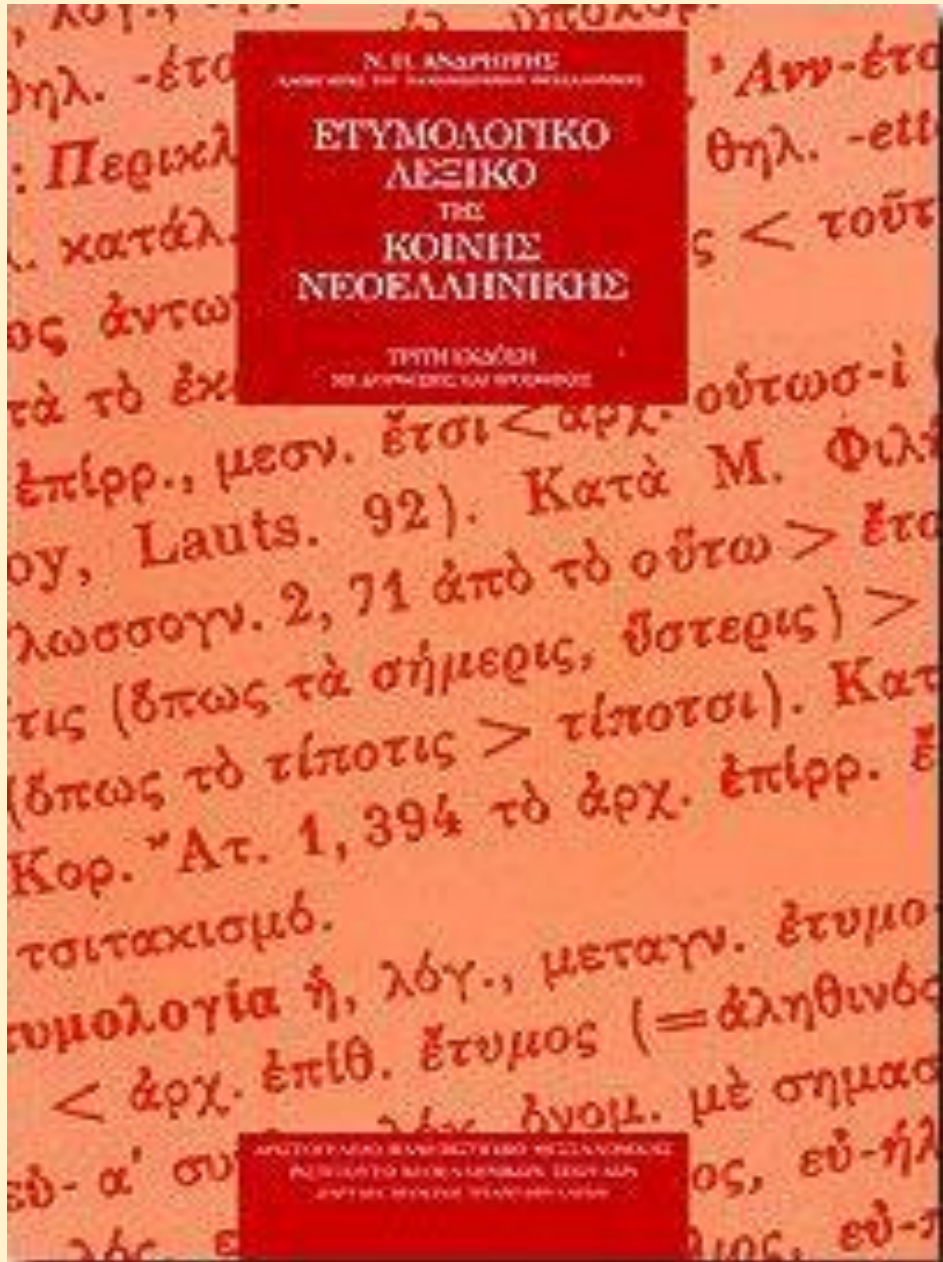
Uvod

LATINSKE POSUĐENICE U NOVOGRČKOM JEZIKU

Etimološki rječnik novogrčkog jezika (N. Andriotis)

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za klasičnu filologiju
Mentori: P. Matović, V. Rezar

Υvod



- 1951.
- 2001.

Uvod



Magna Graecia
Grecanico

Izvor: Ancient History Encyclopedia

Uvod

SITZUNGSBERICHTE
DER
KAIS. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN IN WIEN
PHILOSOPHISCH-HISTORISCHE CLASSE.
BAND CXXX.

IV.

NEUGRIECHISCHE STUDIEN. I.

VON

GUSTAV MEYER,

CORRESP. MITGLIEDE DER KAIS. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

I.

VERSUCH EINER BIBLIOGRAPHIE DER NEUGRIECHISCHEN
MUNDARTENFORSCHUNG.

WIEN, 1894.

IN COMMISSION BEI F. TEMPSKY
BUCHHÄNDLER DER KAIS. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

Meyer G. *Neugriechische Studien*. F. Tempsky; 1894.

Korpus latinizama

Primjeri riječi stranog podrijetla

- *ἄλγεβρα ἥ* (algebra) < lat. *algebra* < arap. *al-djabr*
- *κοράλλι τό* (koralj) < lat. *corall(i)um* < hebr. *goral*

Primjeri posrednog posuđivanja

- *φρούτο τό* (voće) < tal. *frutto* < lat. *fructus*
- *μαντό τό* (kaput, ogrtač) < fr. *manteau* < lat. *mantellum*

Primjeri višestrukih pretpostavki

- *βερικόκο τό* (marelica) < lat. *praecox* ili arap. *berkuk*
- *κουτάλα ἥ* (žlica) < grč. *σκυτάλη* ili lat. *scutum*

Korpus latinizama

Povratne posuđenice (76)

- *γαρίφαλο τό* (klinčić) < venec. *garófolo* < lat. **garofulum* < grč. *καρυόφυλλον*
- *καναπές ό* (sofa) < fr. *canapé* < lat. *conopeum* < grč. *κωνωπεῖον*

Izravne posuđenice (330)

- *άρμάρι τό* (ormar) < lat. *armarium*
- *κάστρο τό* (dvorac) < lat. *castrum*

Problematika u analizi latinizama kod Andriotisa

1.) Andriotis navodi da je latinska posuđenica, a ustvari je povratna posuđenica iz starogrčkog

- ἄρμα τό (tenk, bojna kola) < lat. *arma* = „oružje“, „oruđe“
 - Homer: ἄρμα, ατος, τό = „kola“
- φόρος ό (porez) < lat. *forum* = „trg“, „tržište“
 - Herodot: φόρος, ό (φέρω) = „danak“, „porez“

Problematika u analizi latinizama kod Andriotisa

2.) Izostavljanje jezika posrednika

- ὄμνιμπους τό (autobus) < lat. *omnibus*
 - dativ mn. „sav, svaki“, no riječ je prvi put posvjedočena u fr. (*voiture*) *omnibus*
- ρεαλισμός ό (realizam) < novolat. *realismus*
 - fr. *réalisme* ili njem. *Realismus* (novolat. *realis*)
- ματεριαλισμός ό (materijalizam) < novolat. *materialismus*
 - fr. *matérialisme* (*materialis* = „koji pripada stvari“)

Međutim, kod nekih sličnih pojmova navodi jezik posrednik:

- οπτιμισμός ό, fr. *optimisme* < lat. *optimus*
- νεποτισμός ό, tal. *nepotismo* < lat. *nepos*

Problematika u analizi latinizama kod Andriotisa

3.) Neposvjedočeni oblici

- *μποῦφος ὀ* (sova) < lat. *bufus*

- *bubo, onis, m.* = „sova“

- *λουκάνικο τό* (kobasica) < lat. *lucanicum*

- *lucanica, f.* = „vrsta kobasice“.

- *βήσ(σ)αλο τό* (šljunak) < lat. *basalis*

- *bessalis, e* = „koji sadrži osam nečega“; meton. za bilo što male vrijednosti

Problematika u analizi latinizama kod Andriotisa

4.) Kriva provenijencija

- *μούσκλη τό* (mahovina) < lat. *musculus* = „mišić“
 - *muscus, m.* ili *muscum, n.* = „mahovina“
- *κούρβα ή* (prostitutka) < lat. *curva* = „kriv“, „iskrivljen“
 - posuđenica iz slavenskih jezika

Problematika u analizi latinizama kod Andriotisa

5.) Riječi koje se ne pojavljuju u standardnim rječnicima novogrčkog jezika

- *βένα ή* (vena, žila) < lat. *vena* = „žila“

- *φλέβα*

- *πολίτσια ή* (policija) < tal. *polizia* < lat. *politia* < grč. *πολιτεία* = „građansko pravo“, „politika“, „vlada“

- *αστυνομία*

Hvala na pozornosti!